

Valstybinių miškų urėdijos Rokiškio regioninio padalinio medelyno specialistė Jolita Pretkutė, laisvalaikio užsiima išties neeiline veikla – fotografuoja gyvates, o pavojingą angį vadina vienu nuostabiausių gyvūnu.

Gyvena netoli aukštapelkės, tad gyvatės – kasdienybė

Miškininkyste Jolita žavėjosi jau nuo aštuntos klasės: „Gamta visada buvo šalia, norėjosi daugiau išmokti, sužinoti ir ateityje dirbti darbą, kuo glaudžiau susietą su gamta“. J. Pretkutė pasakoja, kad vaikystėje smalsumo nestokojusi, aplink namus buvusiose pelkėse ir miškuose ji nevengė stebėti pakampiuose susirangiusių angių.

Prie meilės gamtai bei gyvatėms prisidėjo ir Jolitos tėvai: „Matyt toks kraujas – visa šeima gamtoje būdavome dažnai, nes ten tiesiog taip gera ir ramu. Mūsų šeima gyvena netoli aukštapelkės, o ten didžiausia tikimybė gyvates sutikti, ypač vienintelę nuodingą Lietuvoje gyvatę – angį“. Todėl artumas ir meilė gamtai ir pastūmėjo ją gilinti žinias miškininkystės srityje.

Nors Lietuvoje daugiausiai sutinkamos tik trijų rūšių gyvatės (geltonskruostis žaltys, paprastoji angis ir lygiažvynis žaltys), Jolita jomis žavisi nė kiek ne mažiau: „Gyvatėmis susidomėjau būdama maždaug šešerių metų, kai pirmą kartą cirke pamačiau pitoną. Man tai nėra paprasti gyvūnai – jie be galo charakteringi ir savito elgesio padarai“.

Jolita sako mėgstanti stebėti gyvates, kurios įdėmiai tyrinėja priešais jas esantį žmogų, nors ir tenka kantriai laukti, kol gyvūnas „pozuos“. Jolitą stebina ir gyvačių žvynų judėjimo procesas, nes jos šliaužia tam tikru paviršiumi, į kurį tartum savotiškais nagais įsikimba pilvo žvynais ir pasistumia į priekį.

Pataria laikytis saugaus atstumo

„Kartą fotografuojant angies patelę iš už nugaros prakalbo susidomėjęs grybautojas, matyt iš šono atrodžiau juokingai: susilenkusi ir prikišusi fotoobjektyvą kažką įnirtingai fotografavau. Krūptelėjau, nes tuo metu galvojau, kad gal saulė perkaitino galvą ir jau gyvatė pradėjo su manimi kalbėti, o tai buvo tik smalsus grybautojas“, – juokingu nutikimu miške fotografuojant gyvatę pasidalijo Jolita.

Nors Jolitos gyvatės visai nebaugina, tačiau miško svečiams pataria nuo šių gyvių laikytis saugaus atstumo, nemušti, netrypti, nežaloti. Nors ir smalsu, į rankas gyvatės neimti – žmogui nepavojingą žaltį nuo angies atskirti nėra sunku, tačiau baimės akys didelės ir tai padaryti gali būti sudėtingiau.

Jei angis įkastų – reiktų kreiptis profesionalios pagalbos ir vykti į ligoninę, nors kai kuriems jos įkandimas gali sukelti tik alerginę reakciją, o kitiems būti mirtinas. Įdomu tai, kad kasdama angis ne visuomet išleidžia nuodus.

Jos nuomone, žmonės gyvačių dažniausiai bijo dėl to, jog įprasta bijoti ko nepažįsti, neretai kausto ir paveldėta baimė – jeigu bijojo tėvai, bijos ir vaikai.

Pasak Jolitos, todėl baimė gyvatėms ir kyla iš informacijos ir žinių trūkumo visuomenėje: gyvatė žmogui nieko bloga nedarys, jei ir jai nebus keliamas pavojus. „Visi mes tos pačios gamtos vaikai“, – įsitikinusi ji.

Savitas raštas - kaip žmogaus antspaudas

Gyvatėms žmogaus nederama veikla jau kelia sunkumų: „Opiausia problema Lietuvoje yra su lygiažvyniu žalčiu, pagal radimvietes tos vietos jau yra saugomos, ir jų nėra daug“, – sako Jolita. Nors angių ir geltonskruosčių žaltį gana gausu (ypač kai sumažėjo šernų, kuriems šie gyvūnai – tikras skanumynas), didžiausią pavojų kelia žmogus. Šiukšlinant miškuose užteršiama ne tik gyvačių, bet ir kitų gyvūnų aplinka.

Ypač daug pasakoti Jolita gali apie pavojingąsias angis, kurias ji vadina įstabiomis

gyvatėmis, kurios gimsta, o ne išsirita iš kiaušinių kaip, pavyzdžiui, žalčiai. Be to, ant galvos kiekviena angis turi savitą raštą, kuris gali būti prilygintas žmogaus pirštų antspaudams ir tuo išskiria angį iš kitų gyvačių.

O didžiausias džiaugsmas jos laukė, kai pavyko rasti angies išnarą bei aptikti angių poravimosi zoną – tuokvietę.

Jolita tikina, jog didžiuojasi ne tik savo fotografijos darbais, bet ir savo darbu: „Džiaugiuosi, kad esu miškininkė, dirbu tam, kad Lietuvoje augtų miškas, gilinu žinias ir dirbu apsupta nuostabių kolegų, draugiškų ir linksmų žmonių. Miškininkystė – ne tik profesija. Manau, daugelis pripažins, kad tai ir gyvenimo būdas“.

Pradėjusi profesionaliai domėtis gyvatėmis, Jolita bendrauja ir su užsienio herpetologais, skaito specializuotą literatūrą.

